

Fractie Tonnaer en Liberaal Hoorn
R. Tonnaer en C. de Meij

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

E. de Klerk
Zaaknummer: 2039967
Bijlagen:

Hoorn, **26 APR. 2023**

Onderwerp: Beantwoording artikel 36-vragen over de raadsbrief Stand van zaken vernieuwing Westfries Museum

Beste heer Tonnaer en heer De Meij,

Op 15 april stelde u vragen over de vertraging van de verbouwing van het Westfries Museum. In deze brief vindt u de antwoorden.

Inleiding

Voordat wij uw vragen beantwoorden willen wij graag het een en ander rechtzetten. Uit uw inleiding blijkt dat bij u op meerdere punten feitelijke onjuiste beelden bestaan. U stelt zaken die niet waar zijn en trekt conclusies die niet kloppen.

Planning ambitieus

In tegenstelling tot wat u beweert, noemen wij niet de plannen, maar de planning ambitieus. De plannen zijn en blijven sober en doelmatig. De planning was wél ambitieus. Dat was ook al bekend. En, zonder daarbij met vingers te wijzen, speelde het feit dat het raadsbesluit 3 tot 4 maanden later genomen werd hierbij ook een rol. Dit vanwege het feit dat er op dat moment een harde deadline was voor de Kanjersubsidie van 2,1 miljoen euro om uiterlijk 31 december 2023 klaar te zijn met de verbouwing. Eerdere verzoeken vanuit de gemeente om deze deadline te verzetten werden afgewezen. Gelukkig is deze deadline onlangs na veel aandringen toch verzet, omdat meer partijen tegen de korte deadlines van de Kanjersubsidie aanliepen.

Kelders

Verder stelt u in uw inleiding ten onrechte dat het belangrijkste argument voor de aanleg van een kelder was dat er al funderingswerkzaamheden plaatsvonden. Dit was een bijkomend voordeel. De belangrijkste reden voor de aanleg van een kelder is dat deze ruimte als enige ruimte in het museumcomplex geschikt gemaakt kan worden voor wisselexposities. Dit werkt door in de businesscase en exploitatie van het museum. Wisselexposities worden namelijk over het algemeen veel bezocht en zorgen ook voor herhaalbezoeken.

Stichting Monumentenbezit (SMB) wil wél meewerken aan de aanleg van de kelder. Ze zijn hier in de basis positief over. Maar het gedeelde eigendom zorgt wel voor een aantal financiële en juridische vraagstukken, onder meer omdat SMB wil dat het mogelijk blijft om de panden te splitsen. Dat is waarom we óók de optie van de kelder in de tuin van Roode Steen 15 willen onderzoeken. We werken de komende tijd dus twee sporen uit, om rond de zomer een goed onderbouwde keuze te kunnen maken.

Besluitvorming

U spreekt van 'ongeremde ambities' van het vorige college. Dat college, gesteund door een coalitie met daarin Fractie Tonnaer, heeft scenario's met verschillende ambitieniveaus voor de toekomst van het Westfries Museum aan de gemeenteraad voorgelegd. Het raadsbesluit met de uiteindelijke keuze is door een overgrote meerderheid van 25 tegen 7 aangenomen in de gemeenteraad, waaronder Fractie De Meij en één lid van de Fractie Tonnaer. Er is dus sprake van een breed gedeelde ambitie bij zowel college als raad, om het museum te vernieuwen. Het is in ieder geval geenszins een plan dat alleen gesteund werd door een ambitieus college.

Tot slot stelt u dat de plannen die de raad heeft vastgesteld niet degelijk zouden zijn uitgewerkt. U heeft kennelijk een verkeerd beeld van de status van het raadsbesluit. Het is gebruikelijk dat de raad in eerste instantie de ambitie op hoofdlijnen vaststelt, waarna een plan nader wordt uitgewerkt. Sterker nog, het is meer dan ongebruikelijk om bij een dergelijk raadsbesluit over variantkeuzes al een definitief en technisch ontwerp klaar te hebben, nog voordat de raad zich positief heeft uitgesproken voor een plan.

Zowel in het raadsbesluit als het projectplan staat een heldere planning opgenomen. Duidelijk was dat het plan op hoofdlijnen was gevormd en dat na het raadsbesluit de ontwerpfase zou starten. In deze ontwerpfase zoeken we samen met SMB naar de beste oplossingen voor de gedetailleerde uitwerking van het ontwerp, in plaats van dat er sprake is van 'meningsverschillen'. En omdat SMB deze ontwerp vragen vóór de aanbesteding in detail wil hebben uitgewerkt, vraagt dat nu dus ook meer tijd dan verwacht.

Artikel 36-vragen

Vraag 1 Hoe is het mogelijk dat het College start met de verbouwing van het Westfries Museum terwijl er met de eigenaar Stichting Monumentenbezit nog geen overeenstemming is?

Antwoord

Daar is geen sprake van. De voorbereidingen vinden plaats, maar we zijn nog niet gestart met de feitelijke verbouwing. Dat kan pas nadat het ontwerp definitief is en de aanbesteding is afgerond.

Achtergrond:

De raad heeft besloten:

1. om variant 4 als voorkeursvariant aan te wijzen;
2. bij de Kadernota 2021 financiële middelen vrij te geven; en
3. na het beschikbaar stellen van de financiële middelen te starten met de ontwerpfase; voorbereiding ontwerp en aanbesteding.

Vraag 2 Wie is er verantwoordelijk om te checken of alle gemaakte afspraken en vergunningen verstrekt waren? En welke vergunningen dan wel afspraken ontbreken er nu nog?

Antwoord

Uiteindelijk is het college van B en W verantwoordelijk voor de uitvoering van raadsbesluiten. Laat duidelijk zijn: het ontwerpproces is vertraagd, maar het is niet zo dat er afspraken ontbreken die eerder hadden moeten worden gemaakt. Zodra het ontwerp definitief is, kan de Omgevingsvergunning aangevraagd worden en kan de aanbesteding starten.

Vraag 3 Wanneer en waarom heeft u pas na het maken van de bouwplannen contact opgenomen met en goedkeuring gevraagd aan pandeigenaar Stichting Monumentenbezit?

Antwoord

Stichting Monumentenbezit is doorlopend betrokken geweest bij de planvorming voor de vernieuwing van het museum, ook vóór het raadsbesluit. We hebben ook samen met de stichting de Kanjersubsidie aangevraagd. Zoals gezegd, nu de plannen in detail worden uitgewerkt, blijkt er meer tijd nodig om alle aanpassingen aan de panden door te spreken. SMB wil dat proces graag afronden voordat de aanbesteding start.

Vraag 4 De raad heeft eerder een krediet beschikbaar gesteld. Blijft u binnen dit financiële kader en zo nee, wat is op dit moment de inschatting wat het gehele project gaat kosten?

Antwoord

We schatten in dat er meer geld nodig zal zijn, maar de hoogte kunnen we nu nog niet met zekerheid geven. Bekend is dat de bouwkosten sinds het raadsbesluit sterk gestegen zijn. Ook weten we dat vertraging extra geld kost. Daarbij zijn er ook extra ontwerpkosten. Op dit moment worden de financiële verwachtingen in kaart gebracht. We geven bij de Kadernota 2022 een beeld van de verwachte meerkosten. Echter, pas ná de aanbesteding kunnen we met zekerheid zeggen voor welk bedrag de huidige plannen uitgevoerd kunnen worden. Dat is ook het moment dat de raad een besluit neemt over de vrijgave van het uitvoeringskrediet.

Vraag 5 Wat zijn de meerkosten door de vertraging en kunt u ons hiervan een specificatie geven inclusief op welke wijze deze hogere lasten financieel worden opgevangen?

Antwoord

Zie antwoord vraag 4. Zodra er meer bekend is, informeren wij u hierover.

Vraag 6 Bent u bereid de gemeenteraad een nieuw raadsvoorstel aan te bieden met actuele en volledige informatie, bezuinigingsvoorstellen, alsmede met een totaaloverzicht van de financiële consequenties van de verbouwing?

Antwoord

Op dit moment niet. De raad heeft opdracht gegeven om variant 4 uit te werken. Daar zijn wij nu druk mee bezig. We kijken daarbij natuurlijk ook naar het financiële kader dat de raad heeft meegegeven. Daarbij wordt gezocht naar mogelijkheden om de kosten en risico's te beperken. Na de aanbesteding wordt een compleet beeld van de daadwerkelijke kosten voorgelegd aan de gemeenteraad.

Vraag 7 Wanneer en op welke wijze is Stichting Monumentenbezit betrokken bij de bouw van kelder en andere zaken?

Antwoord

Zoals gezegd is SMB doorlopend betrokken geweest bij het project. In 2019 hebben we ook samen de Kanjersubsidie aangevraagd. Na het raadsbesluit heeft de architect de plannen in een ontwerp vertaald. Dit zijn we nu in detail met SMB aan het doorlopen.

Vraag 8 Wie is in eerste, tweede en derde instantie verantwoordelijk voor de verbouwplannen, financiën en de ontstane vertraging? Sinds wanneer en hoe vaak wordt de verantwoordelijke wethouder over de ontwikkelingen van de verbouw van het Westfries Museum geïnformeerd?

Antwoord

Er is een projectteam actief, onder leiding van een projectleider. Deze stemt doorlopend af met de ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever. De bestuurlijk opdrachtgever heeft uiteindelijk de eindverantwoordelijkheid. De projectleider, ambtelijk opdrachtgever en bestuurlijk opdrachtgever hebben sinds het raadsbesluit in september 2021 regelmatig regulier overleg over de voortgang van het project en vaker op het moment dat dat nodig is.

U stelt eigenlijk de vraag wiens schuld het is dat er sprake is van vertraging. Er is geen schuldige aan te wijzen. Zoals gezegd was de planning zeer ambitieus. Was er geen sprake van bouwkostenstijging of was SMB direct akkoord met de uitwerking, dan was er misschien geen vertraging. Tegelijkertijd is dit een ingrijpende verbouwing, waar je soms nu eenmaal ook te maken hebt met tegenslagen of onvoorziene ontwikkelingen. Belangrijk is dat we daar goed en snel op ingrijpen en schakelen. Dat gebeurt naar onze mening nu dus ook.

Dat de uitwerking van het ontwerp langer duurt heeft te maken met het feit dat SMB meer tijd vraagt om het ontwerp gedetailleerd te bestuderen en, zo nodig, op punten aan te passen. Dat was niet voorzien, maar is uiteindelijk het goed recht van een eigenaar. De gesprekken verlopen constructief en SMB heeft ook extra mensen ingezet, om dit zo snel mogelijk te doen. Daarnaast blijven we zelf ook zoeken naar mogelijkheden om dit proces te versnellen en risico's te beperken, waaronder het onderzoek naar de optie van een kelder in de tuin van Roode Steen 15.

Vraag 9 De verbouwing dient gezien te worden als een van de meest risicovolle investeringen. Daarom dient de gemeenteraad hierover conform de afspraken risicovolle projecten regelmatig en tussentijds te worden geïnformeerd en niet door middel van losse briefjes en bijeenkomsten. Op welke termijn kunnen we de eerste rapportage ontvangen zodat deze in de raadscommissie besproken kan worden?

Antwoord

De gemeenteraad wordt zoals afgesproken (conform raadsbesluit en vastgesteld projectplan) ieder half jaar actief geïnformeerd over de ontwikkelingen rond het project, of vaker, als er belangrijke ontwikkelingen zijn. Er zijn geen aanvullende afspraken over besprekingen in de raadscommissie. Wij raden dat op dit moment ook af. Alle relevante en beschikbare informatie is met u gedeeld en alle inzet is nu nodig om zo snel mogelijk de ontwerpfase af te ronden en de financiële consequenties in beeld te brengen. De gemeenteraad wordt bij de Kadernota, na het onderzoek naar de kelderruimtes en na de aanbesteding volledig in positie gebracht. Daarbij informeren wij de raad tussentijds actief over actuele en belangrijke ontwikkelingen.

Vraag 10 Waarom is per 1 januari 2023 het Westfries Museum al gesloten en was het mogelijk deze sluiting uit te stellen? Heeft sluiting plaatsgevonden om de start van bouwactiviteiten te suggereren en eventuele subsidies veilig te stellen? Welke financiële steun dreigt u mis te lopen nu de start van de verbouwing is vertraagd?

Antwoord

Het museum is volgens planning op 1 januari 2023 voor publiek gesloten om aan de verhuizing van de 36.000 objecten tellende museumcollectie te kunnen beginnen. Een immense operatie, die al maanden hiervoor was aanbesteed en met de uitvoerende partij minutieus was voorbereid. Hoewel in december 2022 besloten werd de aanbesteding aan te houden, was op dat moment nog niet duidelijk hoeveel tijd er nodig zou zijn voor de uitwerking van bouwkundige en juridische details. Het stopzetten van de verhuizingsoperatie zou grote consequenties hebben. De uitvoerende partij had immers de inzet van personeel en materieel al geregeld. Alles en iedereen stond in de startblokken. Bovendien zou uitstel het halen van de deadline voor de Kanjersubsidie in gevaar brengen. Pas later werd duidelijk dat deze deadline verschoven kon worden. De meest rationele en financieel verantwoorde beslissing op dat moment was om de oorspronkelijke planning aan te houden.

De vertraging van de start van de bouw levert geen verlies aan financiële steun op. Door betrokken partijen mee te nemen in de ontwikkelingen zijn alle toegezegde subsidies veiliggesteld, inclusief de Kanjersubsidie. Dankzij de inspanningen van het projectteam is bovendien bijna 1,5 miljoen euro aan extra subsidies binnengehaald.

Vraag 11 Bent u het met ons eens dat de bouw van een kelder nauwelijks van toegevoegde waarde is, terwijl deze wel een groot obstakel vormt voor de start van de verbouw van het Museum? Waarom houdt u krampachtig vast aan de realisering van een kelder in het pand of in de tuin?

Antwoord

Dat zijn wij niet met u eens. Ten eerste hebben wij de taak om raadsbesluiten uit te voeren. En het toevoegen van de kelderruimtes maakt expliciet onderdeel uit van het raadsbesluit. Ten tweede heeft de kelder een onmisbare functie in de businesscase en de exploitatie van het museum na de verbouwing. De beoogde kelderruimte onder Roode Steen 1 en 16 is nodig om wisselexposities mogelijk te maken. Deze zijn populair, trekken veel bezoekers en zorgen ook voor herhaalbezoeken. Expositieruimtes zijn dan ook eerder regel dan uitzondering in Nederlandse musea. Daarnaast is de kelderruimte onder

Roode Steen 15 nodig om de toiletvoorzieningen onder te brengen en de presentatieruimte om lezingen te kunnen houden.

Vraag 12 Is het juist dat door de aanleg van een kelder in de tuin achter pand Roode Steen 15 de kosten voor archeologisch onderzoek extra toenemen?

Antwoord

Dat is nu nog niet met zekerheid te zeggen. Dit maakt onderdeel uit van het onderzoek naar de mogelijkheid en wenselijkheid van de verplaatsing van de kelders. Het klopt dat er bij een kelder in de tuin van de Roode Steen 15 ook archeologisch onderzoek gedaan zou moeten worden. Dit is qua arbeidsomstandigheden en ontgraven echter wel minder risicovol en eenvoudiger dan onder twee monumentale panden. We zetten beide opties, ook qua kosten voor archeologisch onderzoek, naast elkaar.

Vraag 13 Heeft u van de burens Roode Steen 14 toestemming gekregen voor de aanleg van een kelder in de tuin achter Roode Steen 15?

Antwoord

Het college heeft op 11 april ingestemd met het onderzoek naar de mogelijkheid en wenselijk van de verplaatsing van de kelderruimtes. Het onderzoek is dus nog maar net in gang gezet. Als goede burens hebben we regelmatig overleg met de eigenaren van de aangrenzende panden. Wij betrekken hen uiteraard ook bij de verkenning van de optie van de kelder in de tuin van de Roode Steen. Die inbreng betrekken we ook bij de uiteindelijke afweging of de kelder in de tuin haalbaar en wenselijk is. Het is echter niet aan de burens om al dan niet toestemming te verlenen. Uiteindelijk loopt die beoordeling via een Omgevingsvergunning.

Vraag 14 Kunnen de toegenomen kosten gecompenseerd worden door de kelder alsnog te schrappen? Wat kost de aanleg van de kelder precies? Gaat de eventuele aanleg van een kelder onder het pand of de achtertuin van pand Roode Steen 15 uitgevoerd worden samen met herstel van de fundering?

Antwoord

Er is op dit moment geen compleet beeld van de meerkosten van het project, noch van de kosten van een eventuele verplaatsing van de kelder naar de tuin van de Roode Steen 15. Dat brengen we op dit moment in kaart. Zodra het onderzoek naar de verplaatsing van de kelderruimte is afgerond, delen we dat met u. Als de optie van de kelder in de tuin van Roode Steen 15 haalbaar en wenselijk blijkt, dan blijft evengoed het funderingsherstel onder Roode Steen 1 en 16 noodzakelijk.

Het schrappen van de kelderruimte uit het plan vraagt ten eerste om een geheel nieuw raadsbesluit en daarbij heeft dit directe invloed op de inkomsten die gegenereerd kunnen worden door inzet van deze ruimte voor wissel Exposities. Ook zou dit betekenen dat het gehele plan aangepast moet worden en dat we de ontwerpfase weer opnieuw moeten doorlopen. Dat kost uiteraard ook extra tijd en geld.

Vraag 15 Kunt u de lelijke erfafscheiding tussen de leeggehaalde achtertuin museum Roode Steen 15 en achtertuin-terras restaurant Ysbrantsz verbeteren door er een sfeervolle erfafscheiding te plaatsen?

Antwoord

Daar willen we verderop in het proces naar kijken. Onze eerste aandacht gaat nu uit naar de uitvoering van het raadsbesluit en het voorkomen van verdere vertraging en verhoging van de kosten.

Vraag 16 Wilt u afzien van een horecavoorziening in het Museum omdat er al minstens tien horecabedrijven zijn gevestigd op de Roode Steen? Wilt u de geplande horecavoorziening schrappen om te bezuinigen op de meerkosten van de verbouwing?

Antwoord

Wij zien geen reden om de horecavoorziening uit de plannen te halen. Dit leidt ook niet tot een besparing. Het heeft wél effect op de exploitatie van het museum. Bij een bezoek aan het museum moet het mogelijk zijn om iets te drinken en iets eenvoudigs te eten. De horeca binnen het museum is niet bedoeld om te concurreren met de horeca op het plein, maar is primair gericht op bezoekers van het museum. Het verlengt het museumbezoek en heeft geen commercieel oogmerk. Daarbij is het voornemen om producten in te kopen bij lokale ondernemers en samen te werken met de ondernemers aan het plein.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hoorn



de secretaris



de burgemeester